

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ЗІ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР

Піскун Є.П.

студентка магістратури НТУУ «КПІ»

В статті здійснюється аналіз нормативно-правових актів, які стосуються спрощення митних процедур між Україною та іншими країнами світу. Розглядаються подальші перспективи України у цій сфері.

В статье осуществляется анализ нормативно-правовых актов, касающихся упрощения таможенных процедур между Украиной и другими странами мира. Рассматриваются дальнейшие перспективы Украины в этой сфере.

In the article an analysis of the regulations on the simplification of custom procedures between Ukraine and other countries of the world is carried out. The prospects of Ukraine in this field are discussed.

Ключові слова: митні процедури, Кіотська конвенція, Митний кодекс України, митне оформлення, електронне декларування.

Світові процеси глобалізації та поширення концепції вільної торгівлі викликали потребу в узгодженні та уніфікації процедур і вимог, що застосовуються до товарів і послуг. Зазначена вище тенденція зачепила насамперед юридичні аспекти торгівлі, як наприклад, митні відносини між країнами.

Останнім часом Україна зробила великий крок уперед в адаптації свого законодавства до міжнародних та європейських стандартів, що безпосередньо стосуються переміщення через митний кордон України та оптимізації митних процедур.

Відомо, що Україна приєдналася до Кіотської конвенції – Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур – у 2006 році [1]. Проте, як стало відомо, з порушенням відповідних процедур вона фактично не отримала статусу договірної сторони Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур. Лише 15 лютого 2011 року Верховна Рада затвердила проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур», таким чином усунувши процедурні непорозуміння [2].

Які позитивні моменти для України можна виділити завдяки приєднанню її до цієї Конвенції? По-перше, сприяння розвитку відносин між митницею та бізнесом, удосконалення митного законодавства і практики його застосування, об'єднання досвіду у цій галузі права з іншими державами. По-друге розвиток міжнародної торгівлі та почесне місце України у цій сфері.

На практиці це буде означати:

- суттєвий перегляд існуючої системи митних режимів;
- ширше використання електронної форми декларування;
- запровадження інституту врегулювання адміністративних правопорушень на основі компромісу тощо [3].

Треба зазначити, що перелічені ключові моменти вже знайшли своє відображення в Законі України від 03.11.2011 №8130-д «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України», який набирає чинності з 1 січня 2012 року [4].

У Законі порівняно з чинним Митним кодексом України, маємо низку нововведень зокрема:

- право декларанта на здійснення митного оформлення товарів у будь-якому митному органі;
- проведення митного оформлення протягом 4-х годин з моменту подання митної декларації та документів;
- персональна відповідальність посадової особи митниці за неправомірні затримки митного оформлення;
- використання однієї декларації (попередня декларація) для здійснення різних митних формальностей, наприклад контролю за доставкою в митний орган призначення, розміщення на склад тимчасового зберігання або початку митного оформлення для вільного обігу;
- чіткі підстави для відмови у митному оформленні та обов'язки митниці надати вичерпні роз'яснення;
- право декларанта задекларувати товари до моменту їх прибуття в Україну або до митного органу призначення;
- звільнення декларанта від відповідальності за ненавмисні помилки;
- новий порядок митного оформлення та державної реєстрації іноземних інвестицій.

На відміну від чинного Митного кодексу в розділі “Митне оформлення” в Законі приділено значну увагу впровадженню електронного декларування та використанню інформаційних технологій. Зазначені положення є інноваційними порівняно з існуючими нормами. Вони значно розширюють права декларантів перед митними органами, впроваджують низку нових прогресивних

інструментів, що дозволить бізнесу скороти витрати часу та фінансових ресурсів на здійснення митних формальностей, протидіятиме проявам корупції.

Реалізація Закону буде сприяти:

- забезпеченню відповідності законодавства України з питань митної справи міжнародним стандартам;
- усуненню розбіжностей у порядку застосування процедур митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон, між Україною та іншими державами – членами Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур, які перешкоджають подальшому розвитку міжнародній торгівлі та інших видів міжнародного обміну;
- запровадженню в практику роботи митних органів України сучасних методів здійснення митного контролю;
- усунення умов для виникнення проявів корупції, зменшення впливу «людського фактору» на процес та результат митного оформлення товарів;
- консолідації та кодифікації законодавства про митну справу;
- підвищення рівня ефективності протидії митним правопорушенням [5].

Ще однією суттєвою ланкою на шляху до спрощення митних процедур стали Постанова Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011р. № 1030 «Деякі питання здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України» [6] та Постанова від 5 жовтня 2011р. № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» [7], що затвердили порядок здійснення і скоротили до мінімуму кількість інстанцій проходження попередньої документальної перевірки безпосередньо в пунктах пропуску. Це допоможе скоротити час простою під час митних процедур та показати, що Україна може і хоче вести торгівлю з іншими країнами [8].

Хоча зміни у законодавстві є і вони значні, але як відомо реалізація цих змін в Україні є досить проблематичною. Лобіювання інтересів людей, які зацікавлені в неефективності митного законодавства гальмує подальше удосконалення цієї сфери права та права в цілому. Думається, що ми все ж таки адаптуємо законодавство України до законодавства європейських країн, а отже будемо рухатись вперед до подальшого поширення європейських та світових зв'язків.

Література:

1. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18.05.73.: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_643
2. Закон України від 15.02.2011р. № 3018-VI Про внесення змін до Закону України "Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур": [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3018-17>
3. «Держмитслужба запросила громадськість до створення нового Митного Кодексу України» // Державна митна служба України, квітень 2008 р.: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article?art_id=354197&cat_id=352590
4. Закону України від 3.11.2011р. № 8130-д «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законодавчих актів України»: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=40331
5. Пояснювальна записка до проекту Закону України 12.05.2011р. № 8130 «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України»: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=40331
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011р. № 1030 «Деякі питання здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України »: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1030-2011-%EF>
7. Постанова Кабінету міністрів України від 5 жовтня 2011р. № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України»: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1031-2011-%EF>
8. М.Ю.Бродський. «Україна значно спрощує митний контроль» // «Дзеркало тижня. Україна» від 11.10.11: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.krp.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=242095&cat_id=33070